

FOAIE

центръ

МШТЕ, ШМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 42.

Duminescă 19. Octomvrie.

1841.

Domnule Redactor!

№ este totdeauna din petinga fieșe-
kървіа а кьноаще дитамплъріле вьрва-
цілор марі, маї вьрточ а челор че дьпъ
непорочіріле, че аѣ авѣт але сѣфері дн ві-
адъ, рьтъчінд фьрь адьпост, токма ка
шп метеор с'аѣ стіне дін окії прівіторієлві,
— de нѣ аѣ днгріжіт дншіші центръ сіне
дн віадъле, лъсжндъші дн скріс поме-
ніреа патімилор. Анекдотеле че чіркълеа-
зъ дн гьріле оаменілор, adese орї дін ал
чінчілеа-ал шаселъ ісвор, нѣ дндестълеазъ
пре оамені кѣ дѣх ші сімдіре; ші шп віо-
граф, че с'ар лѣа дьпъ асфел де тьртъріі,
нічі шіе нічі ерозлві сѣѣ нѣ ар пѣне мо-
нѣмѣнт де чінете.

De асфеліѣ де вьрваці авлнд пої
(маї вьрточ арделеніі) маї тьлді, ть
сімд порочіт дін ісвоареле че ам амлпъ
а трімїте врео кѣтева потїде дін віаца а
дої вьрваці аї пощрі, дін чеї маї стрьлѣ-
чїці кѣ днвьдътѣра ші неажьнші кѣ рѣв-
на, Г. Шінкаї ші С. Клеїн.

Ісвоарелетї сѣнт — а) о Елеціе лъ-
тїнеаскъ де днсвнші Г. Шінкаї дн 91 de

dictiche кѣ pote дін віаца са, алві С. Клеїн
ші алтора, че се афлъ дн L: Nagy de Pe-
retsen Orodias, тіпърітъ ла Oradica mare
ла апл 1804, дела фаца 189 пьпъ 219,
— дін бїбліотека Прѣ Ч. D. Канонік І.
Алніні, кареле кѣ тьлтъ вьпътате міоаѣ
днпъртъшїт; кѣ атѣта маї непредвїт
фїнд ачест ексемплар, кѣ кѣт ел аѣ фост
алві Шінкаї днсвнші, прекъм аратъ о дн-
семпаре кѣ дерѣса ла сѣршїтѣл прекъ-
вѣнтъріі фаца XII. кѣ ачесте кѣвінте: Sa-
rissimo meo Sinkai!!! „dono mitto M. Ter-
tina; — б) Каталогеле Бїбліотечїі Семї-
парїєлві ші а тѣпъстїріі.

Ш І Н К А І.

Елеціеа поменїтъ кѣпрїнде маї днпълѣ
віаца авторєлві еї пьпъ ла 1803, дєчі лѣв-
деле поменїділор M. Tertina ші L. Nagy
претїнілор сѣї дін Шнгарїа. Ної днпър-
тъшїм аїчі днпърѣлса пѣмаї партеа чеа
днпълѣ дн лїмба орїдіналь, лъсжнд афа-
рѣ чеалалтъ ка чеа маї пѣдїн інтересан-
тѣ, іар дьпъ ачѣеа потеле дн лїмба ром.
днсѣ прескъртате.

E L E G I A.

Nobilis Transilvani, G. Sinkai de eadem, AA. LL. phil. SS. Theol. Doctoris Romani, — data ad auctorem
Orodias, M. Varadino ipso festo die S. Michaelis a 1803, ex Episcopali Darabanthiano Tusculano.

Nomine non solo, ut quidam, sed magne poësi
 Vir latia ex patria, vir deamate mihi!
 Quis sim, qui exemplo multorum facta bonorum
 Canto elegiaco Carmine, forte rogas?
 Inque his Te quoque quod jubeam salvere poëtam
 Percelebrem ignotus, res Tibi nonne nova?
 Ille ego sum, cujus generavit Sinka parentes,
 Exornat quorum cera vetusta lares.
 Nutriit in studiis primum me Musa Szabedi,
 Sámsondina dein patria cara mihi.
 Nutriit Agropolis gemina me postea messe,
 Claudiaci unde peto docta Lycea fori.
 Hic ego deliciis Phoebi consuescere primum
 Coepi et Parnassi scandere laeta juga.
 Bistricium hinc migrans Ciceronis in arte diserta
 Ingenium placuit excoluisse meum.
 Inde Balásfalvam docturus tendo juventam
 Annum, quo lapso Roma videnda fuit.
 Transegi Romae lustrum, quo tempore dignus
 Lauro quum fuerim, Laurea bina data est.
 In studiis, fateor gratus, me Roma juvabat,
 Omnis enim patuit Bibliotheca mihi.
 Dum patuit, multis e libris multa notavi, —
 Cujus erat Stephanus Borgia causa rei.
 Cum doctis solitus consummere tempora semper,
 Quos adstare mihi is jussit et esse duces.
 Urbe redux annum jubeor remanere Viennaë,
 Natalis socio regna petente soli.
 Hic Methodum didici, Canones et Jura per annum,
 Et sum scrutatus plurima scripta manu.
 Hic mandata typis legi noctuque diuque,
 Historiam ut Dacicam condere rite queam.
 Cornides exacuit stimulis, Benkó atque Garampi
 Fautoremque egit quisque patrocínio.
 Adstitit his cunctis mihi plus Darabanthius unus,
 Romam mittendi maximam cura mei;
 In patriam reduci pariter non defuit unquam,
 Nunc etiam egressum protegit atque fovet;
 Cui Deus idcirco, precor, addat Nestoris annos,
 Maxima et in coelis praemia sero ferat.
 Ad patriam rediens, referam nunc, quae bene feci
 Pro cultu gentis proque decore meae.
 Principia edideram, vulgaram Grammata, quin et
 Alphabetam duo, qualia Norma tenet.
 Doctrinam Christi deduxi fusius, unquam
 Quam fuerat Valachis traditus iste liber.

Deerat Ars patriis numerandi recta palaestris,
 Hanc etiam studui prognerare novam.
 Ter peragranda fuit mihi Transilvania tota
 Josephi jussu regis apostolici.
 Ter peragratus eam pro linguae et gentis honore
 In Valachis statui commoda multa scholis.
 Quas modo non augere, ast una reddere firmas
 Per bis sex hyemes maxima cura fuit.
 His exantlatis consecratisque saluti
 Communi, cogor pessima quaeque pati.
 Quid, quod et a studiis cogor secedere nostris,
 Et colere ingenio rura aliena meo.
 Namque, dolor! terris erepto Rege Josepho,
 Qui, pol! perpetuo vivere dignus erat;
 Primum Teutonicae mandant primordia linguae
 Ne doceam, audacter dura minando mihi;
 Tam fictas causas, et qui me perdere possint,
 Quaerunt, propitii sed vetuere poli.
 His aliisque malis vexatus munere gesto
 Insons exutus praesidioque carens
 Historiam quondam coeptam exarare resumo,
 Quam nequii ob fatum continuare prius.
 Hungariaeque mihi cum spes magna esset in oris
 Volvendi libros scriptaque prisca manu,
 Musarum studiis florentem commigro Vardam,
 Fautores plures quae fovet alma mihi.
 Hic ego dum veteres pro more saluto patronos,
 Praesulis Ignati devenerorque lares,
 Devenerorque hospes Canonis de nomine dicti
 Concilii graeci limina amica mihi:
 Accedo plures demum, quos contigit olim
 Novisse in populo ac nobilitate mihi.
 Hic etenim crebri florent non stemmate solum,
 Ast etiam illustres pallade utraque viri.
 Praecipuos inter primus mihi aditur amicos
 Tertina, Regalis gloria rara scholae:
 etc. etc.

Г. Шинкаї с'аъ пѣскѣтъ дн 28 Февр.
 1754, (нѣ 1753), динтр'о фамиліе веке
 повимъ ромѣнеаскѣ дн Шѣвшѣд, че
 есте зн сат mare кѣ сѣкѣи ші ромѣні дн
 сказнѣл Мѣръшѣлѣи, знде пѣриндѣи лѣи лѣ-
 кѣіа прѣ о мошіе немешаскѣ днсѣ зѣло-
 цитѣ. Ачастѣ фамиліеніи трѣѣа предика-
 тѣл дела Шинка веке дн Дистріктѣл Фѣ-

гѣрашѣлѣи, знде авѣсе одініоарѣ лѣѣіте
 мошіи, аша кѣт ші Шинка поаѣ маі тѣр-
 зѣѣ кіар прѣ мошіеа ачеднїи фамиліи сѣ
 рѣдїкѣ, прекѣт днсѣл днпайнтеа Dietїи а-
 чеднїи церї ла 1792 зїче кѣ аѣ доведїт;
 днсѣ сателе ачесте днкѣ дн копїлѣрїеї
 сѣ фѣкѣрѣ мїлітаре.

*)

Ел авѣ ши алт фрате маї mare анѣ-
me Ioan, кареле ла анѣл 1795 дп бѣтаеа
дела Lörch лѣнгъ Реп ка капитан ла ал-
доilea regiment ромѣнск де марѣни вѣ-
тежѣще аѣ мѣрит.

Дпвѣдѣтѣриле ле аѣ дпченѣт маї дп-
тѣѣ дп Савед, че есте зп сат пѣтаї секѣенеск
дп Сказнѣл пѣрѣшѣлѣї, дпсѣ пеплѣкѣн-
дѣї ачест лок ши дпторкѣндѣсе акасѣ аѣ
дпвѣдат маї дпколо ла Скоала локѣлѣї
де пацѣреї сѣпт грѣжа пѣрпндаскѣ маї
мѣлтѣ време.

Деаколо дѣкѣндѣсе ла Ошорхеїѣ дп
колеѣїл реформаѣлор аѣ сѣпт челе маї
дпнтѣїѣ елементе але лимѣї латпнеѣї ши
зпгрѣеѣї маї вѣртос сѣпт поваца дпвѣ-
датѣлѣї Проф. Александрѣ Коваспої.

Дпн Ошорхеїѣ, знде дої анї петрекѣ,
дѣпѣ сѣатѣл фрателѣї сѣѣ челѣї маї mare,
се дѣсе ла Клѣж, знде дп Гпмнасіѣл Ка-
толіѣлор сѣпт Іесѣїдї прпмпндѣсе дп Се-
мпнарїѣл тпнерлор деаколо аѣ коптпнат
класеле де граматїкѣ ши поетїка, кѣ чеа маї
mare сілпндѣ, ка ппмене сѣ пѣл дптреаѣѣ.

Дела Клѣж сѣ дѣсе пре реторїкѣ ла
Бїстрїдѣ пептрѣ лимѣа петдаскѣ дп Гп-
мпнасіѣл асемеѣа Католіѣеск сѣпт Ппартете:
де знде апої зп ап петрекѣнд аѣ венїт ла
Блаж, ка сѣ се кѣлѣгѣрѣскѣ.

Прпмпндѣсе аїчї дп мѣлѣстїре пѣтаї
декѣт сѣ рѣндѣї де Професор ла реторї-
кѣ ши поетїкѣ, дп врѣѣтѣ фпнд пѣтаї де
20 де анї, іар ла сѣжрпшїтѣл анѣлѣї каре-
ле ера 1774 дпн воеа маї марлор сѣї, ши
маї вѣртос ал Егѣменѣлѣї деатѣнча Ігн.
Дараѣант, кареле апої фѣ Епїскоп ла О-
радїеа mare, дппрезѣпѣ кѣ П. Маїор сѣѣ
трпмїсе ла Рома дп колеѣїл де пропaгanda,
знде кѣлѣгѣрїї деаїчї маї дела дпченѣтѣл

зпїрїї аѣеа фѣндаѣїе, сѣ аздѣ фїлософїеа
ши теолоѣїеа.

Дп Рома фпнд дп 5 анї, пѣпѣтаї кѣ
дпвѣдѣтѣриле пѣмїте кѣ атѣта рѣѣнѣ ши
спорїѣ ле аѣ дпвѣдат кѣт дпнтр' амѣн-
доаѣ аѣ прпмїт grad de докторат, а кѣ-
рѣїа дппломѣт дптреаѣѣ о дескрїе дп Но-
та 8, — dar' дпкѣ прпн Бїбліотїѣїле челе
вогате але вечпнїї четѣдї аѣ адѣнат кѣ
неостепнїтѣ стрѣданїе матерїале пептрѣ вѣ-
стїта лѣї Історїе, кареа деатѣтеа орї о
помепеѣе дп тоате Скрїерїле сале, ши
ла аша де пѣдїнї е кѣпоскѣтѣ! Бїбліоте-
ѣїле черчетате аѣ фост а Ва тїкан ѣлѣї,
Sopra Minerva, ad Agacelli, a Benediktini-
лор, ши а колеѣїлѣї дѣ пропoganda, акѣ-
рїа се зїче а фї фост пѣзїторїѣ (custos)
дп дѣлѣнѣгѣ време. Ажѣторїѣл сѣѣ чел
маї де фрѣпте іаѣ фост дп Рома Кар-
дїналѣл Стеф. Борѣїа, секретарїѣл ко-
леѣїлѣї помепнїт *), кареле пѣпѣтаї іаѣ
кѣдїгат словоzenia дела Патрїарѣл де а
четї орї че кѣрѣдї, ши а черка орї че Бї-
вліотечї, чї ши пре зп преот дпвѣдат кѣ
ѣанї лаѣ токпїт, кареле сѣл дѣкѣ, дп орї
че време ар поѣтї, прпн тоате бївліотечї-
ле ши соѣїетѣдїле дпвѣнате, — ши алмпн-
трїле дпн ворѣїрїле ши кѣпондїнда, че аѣ
авѣт дп каса ачестѣї пѣтерпнїк ши дпвѣдат
патрон, кѣ о мѣлѣїме де оаменї дпвѣндаї
romani ши стрѣнїї; кѣрора ера рекомен-
дат де кардїналѣл, неспѣс фолос кѣ-
дїгѣндѣшїї дп історїе ши алте щїпнде.

Дпторкѣндѣсе дпн Рома зп ап аѣ зѣ-
ѣовїт дп Вїена, знде аѣ дпвѣдат методїка
ши катехетїка дп шкоала нормалѣ дела
С. Ана, ши дрептѣриле, адекѣ ал фїреї,

* (Ачеста, пѣ Шпнкаї аѣ фост секретарїѣ.

чел деовише, а пороаделор, ши чел вѣсерическ дн универсѣтате, сънт Пехем ши алѣи. Аколо петрежанд авз прѣлеж а се кзпоаце ши асе днпретѣни кз маѣ тѣлѣи вестѣи вѣрваѣи днвѣцаѣи, прежм D. Корнидес критѣкъл, I. Бенкео деографо-ѣсторѣкъл, I. Гарампи Архѣепѣскопъл ши пѣнсѣл дн Виена, карѣи л'аѣ ажѣтат кз сѣатѣл ши кз кѣрѣи дн вѣблиотечѣле лор.

Дн Виена венѣнд дндрѣнт ла Блаж ла анѣл 1780 фѣ оржандѣнт Дѣректор дн шкоалеле портале деаѣи, кз плата де 300 ф, каре дерегѣторѣе негрешѣнт кз маре рѣвнѣ о аѣ пѣртат дн 12 анѣ; днсѣ дн непорочѣре ши прин: реакѣеа времѣлор деатѣча ши десѣгѣстареа а тѣлтора, карѣи пѣера плекаѣи аѣ пѣртѣни, фѣ лѣсѣт дн дерегѣторѣе (аѣи днчеп анекдотеле, каре маѣ вѣне есте се шѣрѣ дн вечѣ некзпоскѣте). Рѣвна ши грѣжѣреа дн сѣера Дерегѣторѣеи сале о докзментеаѣ кз 2 тестѣмонѣи вѣри дела Инспекторѣл шкоалелор портале де пре атѣнѣи I. Лехенфелд, ши дела D. Капан преатѣнѣи Ценерал Нотарѣв ал клерѣлѣи зѣнт.

Дн Блаж се трасе дн Кѣрѣиле грофѣлѣи D. Ван де Цага, знде фѣ Економ ши Педагог ла 3 прѣнѣи аѣ пѣмѣтѣлѣи гроф дн време де 6 анѣ.

Де аѣи с'аѣ дѣс дн Шлгарѣа, маѣ дн тѣѣш дн Орадѣеа маре знде векѣл сѣѣ Патрон I. Даравант атѣнѣи Епѣскоп аколо л'аѣ примѣт кз тоатѣ драгостеа, кз гжнд, ка аѣлжнд зѣ прѣлеж зѣн сѣ теарѣг ла Пеца ка дн вѣдѣперѣле вѣблиотѣи Цѣрѣи ши грамματοѣлажѣлѣи лѣи Ковачѣчсѣши адѣне, че ар пѣтеа аѣла де ажѣторѣв пентрѣ ѣсторѣа маѣ сѣс поменѣтѣ.

Аѣи се сѣжршеск потѣделе дн пѣмѣта карте днсѣ дн каре се паре маѣ днделѣнѣгѣ време а фѣ петрежѣнт аколо ла Орадѣе.

Пре ла 1809 аѣ фост ла Бѣзда, прежм се веде дн прежѣвжптареа лѣи ла адоа едѣиѣе а Граматѣи лѣи Клаин ла Бѣзда днтр'ачел ан; — пре ла 1814 саж маѣ днторс ѣрѣши ла Блаж ка сѣл прѣтеаскѣ адоаѣ оарѣ ла тѣнѣстѣре, ѣр' дѣпѣ ачееа знде, кжм аѣ. петрежѣнт ши аѣ тѣрѣт, алѣи поате вор фѣ маѣ дн старе де анепѣтѣ спѣне, — Атѣта пѣмаѣ се маѣ шѣе, кз п'аѣ фост хѣротонѣт Преот.

Кѣрѣиле лѣи аѣ фост: —

1) *Historia Daco-Romana sive Valachica*, — саж *Annales etc.* деспре кареа ла Not. 25 скрѣе, кз преатѣнѣиа кзпрѣндеа треѣ томѣрѣ преа марѣ дн фолѣо дн врео кѣтева сѣте де коале *). Сѣ аѣлѣ тапѣскрѣсѣ дн Бѣблиотека рѣпѣѣс. Епѣскоп ал Орѣзѣи Сам. Вѣлкан, кареа акжм дѣпѣт оартеѣ е а Гѣмназѣлѣи ром. дела Бѣѣш дн Цара зѣгѣреаскѣ, пѣ дн Блаж дѣпѣт кжм скрѣе D. Когѣлѣичеанѣл.

2) *Prima Principia Latinae Grammaticae*, тѣпѣрѣтѣ дн Блаж, 1783, 8. регѣлеле лѣтѣнеше ши ромжнеце кз лѣтере лѣтѣнешѣи, ѣр' парадѣгмеле ши кз зѣгѣрѣѣце немѣцеце; тапѣл фоарте днтокмѣт пентрѣ прѣнѣи, дн каре ши днсѣшѣи аѣторѣл ачестѣѣ артѣкъл аѣ днвѣцат ши пѣлѣ дн анѣи чеѣ маѣ дн коаче с'аѣ днтрѣвѣнѣдат дн сѣоалеле портале де аѣи. Кжмкѣ ачаѣтѣ Граматѣкѣ деосѣѣи ши дн лѣмба зѣгѣреаскѣ ши дн чеа немѣцеаскѣ, адѣѣгжнд ла фѣеѣцекареа лѣмба ро-

* Ut hactenus vero a me ea est condita, tria jam vastissima, aliquot centenas philirae Complexa, explet in folio volumina.

тѣнеаскъ оар фі дат афаръ зиче авторѣл потіи 19 *), дн съ пѣпъ акѣм нѣ iam възѣт ѣрма, нічї ам азѣт, съ ю фїе възѣт алтѣл чїнева.

3) Катехїстѣл чел таре къ дитре-вѣрї шї рѣспѣсврї, тїпѣрїт аколошї тот преатѣпчї, дн 8., кареле шї пѣпъ астѣзї се ѣрмеазѣ дн тоате скоалеле ѣпїте дїн Ардеал. Текстѣл е tradѣс дїн немѣнце де Г, Шїнкаї, іар чїтѣдїїле дїн С. Скрїптѣрѣ дн поте маї тѣрзѣѣ де Вас. Немеш Дїректорѣл ѣртѣторїѣ ал ачелоранїї Скоале.

4) Арїтметїкъ ромѣн. пре скѣрт, дн 8., де каре шї пѣпъ астѣзї се афлѣ де вѣнзаре ла Тїпографїеа Семїнарїѣлї де аїчї.

5) Бѣкоавпѣ ром. (къ слове шї літере) къ ѣнгѣрѣще шї немѣнце, дн 8, тот аколо; дн копїлѣрїемї авѣїѣ ѣн ехемплар днсъ фѣрѣ вреокѣтева фої ла дн-чепѣт, каре дїн негрїже прѣпѣдїндѣсе, алтѣл п'ам маї възѣт де атѣпчї.

6) Ортографїе ром, къ літере лѣтїнещї, скрїсѣ маї днтѣїѣ пре сѣма едїторѣлї Атласѣлї Церїлор ѣнгѣрѣщї Görög шї апої деосевї тїпѣрїтѣ ла Бѣда, дн 8. Съ афлѣ дн Бїбліотека Семїнарїѣлї. Bezı шї В. Пап де Тїпографїї.

Ц.

О С Ч Е Н Ъ

Din „Antonii“ dela Dumas.

A dela кѣтре Езѣненїе поетѣл.

*) Eadem hungarice et germanice separatim ibidem edi curavi, adjecta valachica ubique lingua.

Фѣрѣ дндїанлѣ, doampѣле, къ Дѣмнеата маї съвѣршѣдїї акѣм шї алт чева.

Езѣненїе.

Аша есте, doamna mea.

A dela.

Tot dın veakѣl de тїжлок?

Езѣненїе.

Tot.

A dela,

Dar de че съ нѣ аленї ѣн сѣжет дїн тїжлокѣл содїетѣдїї поастре ачешїї д'акѣм; адїкѣ дїн веакѣл пострѣ?

Vikontesa.

Ачеаста дї зїк шї еѣ дн тоате зїмеле шї дн тот чеасѣл. Фѣ лѣкрѣрї де акѣм, кѣчї маї тѣлѣт се їнтересеазѣ чїнева де персоапеле дїн веакѣл пострѣ днѣврѣ-кате ка пої шї грїнд дн лїтѣва поастрѣ.

Baronѣl de Marșan.

Прїчина есте къ е маї лесне а лза дїн вронїк де кѣт дїн їмадїнагїе . . . аколо гѣсеѣе чїнева фачерїле кам гата.

Езѣненїе.

Почїѣ зїче, къ кам аї кѣвѣнт.

Baronѣl de Marșan.

Ба кїар аша! съ везї че зїче Констїтѣдїонелѣл пентрѣ. . .

Езѣненїе.

Мѣлте прїчинї, де спѣс, тѣ опреск doamna mea, де а фаче ачеаста.

Vikontesa.

Спѣнедїї дндрептѣрїле шї пої те вош жѣдека.

Езѣненїе.

O! doampелор! ертадїмѣ съ въ спѣїѣ къ ар фї ѣн кѣрс де ворѣѣ преа серїос пентрѣ нїѣе аскѣлѣтѣторї дн рокїї де вал шї дн тоалетѣ де данѣ.

Doamna de Камп-

Ба, нічі декъм; dămneата везі къ дп-къ нїменї нъ гъндеце ла dang. Шї апої ної тоате не окъпът фоарте де літературь. Нъ есте аша, Віконтесо?

Баронъла де Марсан.

Маї ръбдаці domnilor, dămneалї аре гънд съ шї арате тоате идеїе дп прекъвжптареа челї dın тѣїс опере а dămїсале.

Віконтеса.

Към? фачї прекъвжптаре?

Баронъла де Марсан.

Романтичїї тоді фак прекъвжптрї. Констїтѳіонелъла дї атїпцеа маї алатъ-ерї пентръ ачеаста к'ъп дъх плъкът,

Адела.

Везі, domnъле, к'аї келтвїт апържндъте о време че'дї ар фї ажънс съ десвъ-ледїї о сістемъ дптреагъ.

Езценїе.

Де време че воїдї, пъмаї декът; еъ нъ тъ фак ръспъзпзътор де зржтъл че въ воїс прїчїнї . . . іатъ прїчїнеле че тъ опреск ла алецере: komedia есте о зггръ-віре а пъравърілор, іар drama а патїмілор. Революція трежнд прїп Франца а фъкът не тоді оаменї де о потрївъ, а аместекат рангъріле шї лѣ а dat твгълор тот зп фел де порт. Німік аствзї нъ поате део-сеїї не о браслъ dın алта. Нічі зп черк акъм шъ дпкїде дп сіне кътаре пъравърі саъ кътаре обїчеїбрї. Тот с'а аместекат; аша дар змвреле dın лок де въпселе; іар зпї згграв че воеще а фаче зп таблоъ дї треbbe въпселе, нъ змвре.

Адела.

Аша есте.

Баронъла де Марсан,
Дпсъ, Констїтѳіонелъла . . .

Езценїе фър' а'л аскълта.

Аша дар еъ зїчеам къ komedia пъра-взрілор с'ар фаче, дъпъ кїпъл ачеста, де нъ къ пепътїндъ, дар фоарте греа де а-дъс дптръ дпплїнїре. Съ венїт акъм ла drama патїмілор, дар шї ла ачеста о ал-тъ грезтате се дпфъдошазъ. Історїа не ласъ дптжпплърї адевърате каре сжпт а ле поастре дъпъ дрїтъл тощенїреї; еле сжпт непротестате; еле сжпт але поетъ-лї. Поетъла дпвіе не оаменї времїї тре-къте, дї дпвракъ къ хайїде лор, дї мїш-къ къ патемїле лор, не каре ел ле дп-пъдїнеазъ саъ ле спореще дъпъ вълфа ла каре драматїкъл воеще аї адъче. Де пѣ ам черка ної дпсъ дп мїжлокъл содїетъ-дїї поастре де акъм, съв фракъл постръ ачест чїзdateк а аръта ініта отълї дп тоатъ голътатае еї . . . нїмїні нъ о ар къ-поаще . . . асетънареа дптре ероѳ шї дп-тре партер есте преа mare; аналодіе преа апроане, шї прївїторъла каре ар зрта а-кторълїкъ дпделецереа дп десвъліреа па-темїї сале, ар вої с'о опреаскъ аколо zндe ea с'а опрїт ла джпсъл; іар дака ар дп-трече сімдїчїзнеа шї прїчепереа лї . . . ел нъ о ар маї дпделеце шї ар zize: „нъ „е адевър, къчї еъ нъ сімд асфел; кжнд „фетееа не каре о їбеск, тъ дпшалъ, „негрешїт пътїмеск шї сѳер . . кжтъва „време . . . дар нічі о дпжзпгїз, нічі нъ „тъ отор . . . довадъ есте къ іатътъ.“ Ш'апої не лжпгъ тоате ачестеа маї ада-оце неконтенїтеле стрїгърї. „Е къ пепъ-тїндъ!“ каре ла о мелодрамъ акоперъ шї сьвжршъск лавделе ачелор кждїва че маї порочїт саъ маї непорочїт zїдїдї фїнд де-кжт чеїмалдї, сімт къ патемїле сжпт тот ачелеа ла ал позспрезечелеа ка шї ла ал

чиніспреzechеlea ваек, ши къ ініма вате
к'ѣн сѣнце тот атѣт де фербінте свѣт зп
фрак де постав, ка ши свѣт о зea де оцел.

ЛЪКЪІТОРІИ БЪГАРИЕІ *)

Нѣмърѣл лѣкѣиторіолор дін Бѣгаріа нѣ-
маі, се сокогече рѣтѣнд ла 10 міліоане, каріі
лѣкѣіеск дп 54 ораше крѣіенці слово-
де, дп 760 ораше нѣмаі привілеціате (ка-
ре адекъ нѣ фак ровоте, чі пльтеск нѣмаі
таксъ) ши дп 10,349 сате.

Нѣмърѣл Магіаріолор (дѣпъ лімбъ ши
націоналітате) нѣ се ціе токма кѣрат, дп-
зъ педѣасѣпра се поате сосоті ка ла треі
ши жѣмѣтате міліоане. — ши дп 12 Ко-
мітатѣрї авіа се афлѣ кѣте зпѣл ічі коло.
Ши фіндкѣ магіарѣл пѣпъ акѣма п'аѣ преа
іѣбіт віаца орѣшенеаскѣ, де ачі есте кѣ
дін орашеле крѣіенці сінгѣр доаѣ, адекъ
Деврецінѣл ши Сатмар Неметі сѣпт лѣ-
кѣіте кѣрат де Магіарі.

Семіңціле славопещі лѣкѣеск дп Бѣ-
гаріа свѣт дескліпите нѣтірі, дпсѣ дптре
діалектеле лор есте о маре фрѣдінѣтате
оріціналѣ, дін каре пріцінѣ се ши дпделег
маі зпшор дптре сіне, фѣрѣ а ши дпвѣца
діалектеле пріп школі — чі нѣмаі дін пѣ-
дінѣ депріндеге. Дптр'ачеа поате фі, кѣ
ачелеаш семіңціі славоане ла алте інтере-
сѣрі ши обічеісрі се деосібеск дптре сіне
маі мѣлт. Ла сіңцііле славоане нѣмърѣн:
Словачіі парте маре дп Бѣгаріа десѣс
(ла апс-норд); Вендіі ка врео 50,000;
Славопії сѣѣ кѣм се нѣмеск еі пе сіне
Шокді ши Бѣпівѣдці; Кроаціі; Сѣр-
вїі (Рац) дп Бѣнат ши рѣспѣндіці дп
коміт: Арад, Бїхар, Бѣг, Пѣца, Алва,
Раав ш' а, маі пе зрѣтѣ Рѣші сѣѣ Рѣ ш-

пещі. Нѣмърѣл тотал а неамѣріолор сла-
вїче есе 4 міліоане маі віне.

Цермані сѣѣ немці лѣкѣіеск маі мѣлці
сѣѣ маі пѣдїні маі дп тоате комітатѣрїле.
Імпонѣлаціа цінѣтѣлві нѣміт С ч е п ѣ с
(Ціне), прѣкѣт ши а четѣдїлор крѣіенці е-
сте парте маре де Немці; дпсѣ пе ла о-
рашеле кѣ бѣі с'аѣ аместекат кѣ славопї
кіар ши дп лімбъ. Ачі нѣ се каде а віта
пе Швабїі ашезаці ічі коло маі вѣртос
дп Бѣнат, а кѣрор сате віне ши фрѣмос
орѣндсіте кѣлѣторїл ле поате кѣпоаще
дін депѣртаре. Нѣмърѣл тотал а Церма-
ніолор трече ла 610 мі.

Нѣмърѣл Ромѣніолор дп Бѣгаріа нѣ
цім пентрѣ че, есте маі рѣѣ кѣпоскѣт де-
кѣт ал тѣтѣрор челорлалте націі. Лѣжнд
шематїсѣмѣрїле епїскопїолор ши матрїкѣлеле,
дін ачеле с'ар адевѣрї, кѣ нѣмърѣл ромѣ-
ніолор дп Бѣгаріа есе апроане ла зп мі-
ліон. Еі лѣкѣеск маі кѣ сеамѣ дп коміта-
тѣрїле хотѣрѣше кѣ Ардеалѣ (Бѣнат, Арад,
Бїхар, Марамѣрѣш ш.а.). Дп треі сѣѣ па-
трѣ комітатѣрї партеа чеа маі маре о фак
дѣпшіі.

Де ачі дпколо се маі афлѣ дп Бѣгаріа
Цінгарї, адекъ ромѣні дін Македонїа,
карїі дпсѣ вреаѣ а трече де Грѣчі, нѣ цїм
пентрѣ че; Армѣні ка пегѣсторї ши арѣпа-
даторї; Пѣдїні Клементїні венїці дін Ал-
банїа ши маі пѣдїні Францозі ши Італїанї а-
шезаці пе ла сате дп Бѣнат ши дп Бач.
Жїдовїі се сокогеск азї дп Бѣгаріа ка ла 190,000.
Цїганї фѣзреск ши мѣзїкѣ. Маі сѣпт ши алте
корїтѣрї де націі, пѣкаре нѣ ши знде сѣ ле нѣ-
мерї. Дѣнѣ релїціі лѣкѣиторїі се дпнѣрѣдск кап
ама: Романо-католїчі 5,300,000; Грѣко-зпндї
730,000; Евангелїко-лѣстеранї 950,000 Реформаці
1,500,000; Грѣко-песнїдї 1,300,000; Могаїчі 190,000.
Дін ачесте 10 міліоане, трѣіеск 9 міліоане кѣ
еконотїа кѣпнѣлві пї а вітелор; тоате челеалте
месерїі се поартѣ нѣмаі де кѣлѣрѣ зп міліон.

Негодул Бѣгарїеі токма нѣ преа е стрѣлѣнїт
спре пїлдѣ: Бѣгаріа вінде дѣпѣ де 1½ міліон
фїорїні, дпр кѣпнѣлѣрѣ вѣмѣлѣкрїі десѣте де 5 мі-
ліоане фїор. Фрѣзмосѣ економїе!

*) Am дорї, ка датѣрїле ачі дпнѣртѣшїте сѣ
фіе десѣл де сігѣре. Ред.